

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cæremoniale FF. Minorum Strictioris Observantiæ Almæ
Provinciæ Saxoniae S. Crucis**

Sächsische Franziskanerprovinz vom Heiligen Kreuz

Nevhsii, 1706

VD18 10502327

Appendix 2da De solemni Missa in Altari in quo est expositum Venerabile
Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71672)

Appendix 2da.

De solempni Missa in Altari, in quo expositum est Sacramentum.

1. **I**N accessu Officiator cum Ministris genuflectit utroque genu in infimo altaris gradu, cum humerorum inclinatione, quod semper observandum, quoties primò acceditur ad altare vel ab eo receditur, in quo est Sacramentum expositum. Si non sit expositum, sed exponendum, observanda ea quæ de expositione dicta sunt. Facta hac reverentia absque alia, postquam à genuflexione surrexit, incipit Confessionem.

2. Facta Confessione cum Ministris ascendit ad altare, genuflectit, deinde Celebrans dicit *ORAMUS TE DOMINE*, &c. ut alias post osculum altaris non flectit: sed more solito imponit & benedicit incensum. Ita Cæremoniale Episc. eo quod præter Sacramentum thurificetur Celebrans & altare. In Missis privatis post altaris osculum genuflectit, quia à medio recessurus.

3. Post benedictionem thuris, Celebrans sine genuflexione prævia, lateraliter in medio manens, nam etsi tergum, nullibi tamen latus Sacramento vertere, Rubricæ prohibent, descendit ad gradum ante suppedaneum ut commodius incensare possit, & super illud genuflexus accepto thuribulo incensat ter Venerabile Sacramentum inclinans humeros ante incensationem; humerorum autem inclinatio, quæ ordinariè fit post incensationem, hic, quia incensaturus est Reliquias, decentius & convenientius ad Rubricas differtur, usque dum ascendit: & tunc, facta ei, Sacramento, reverentia, per humerosum inclinationem, primum incensat Reliquias, quæ à dextris sunt, & iterum facta reverentia incensat eas quæ sunt à parte Epistolæ, quibus incensatis prosequitur more solito, prius genuflectendo secundum citatam Rubri-

Rubicam, *Sacerdos autem genuflectit, quodcumque accedit vel recedit à medio altaris vel transit ante Sacramentum.*

4. Cum incensandus est Celebrans, reddito thuribulo in cornu Epistolæ ut mos est, descendit, & sistit se apud idem cornu, facie versa ad populum, advertens ne dum movet se, terga vertat Sacramento, & ibi à Diacono e contra stante in plano Capellæ incensatur, quod etiam observandum in altera incensatione ad Offertorium; & ibidem lavabit manus, eadem enim est ratio excundi extra altare tam pro incensatione, quam pro ablutione manuum Celebrantis: & utrumque servatur in urbe; omnia sunt verba GAVANTI. In Missis privatis non est necesse quod extra altare descendat.

5. Ante incensationem oblatorum non genuflectit, sed illis more solito incensatis sine prævia genuflexione descendit, & omnia facit ut in priori incensatione dictum est. Diaconus tunc non movet à medio calicem, quia nullum est periculum effusionis.

6. Dum dicit DOMINUS VOBISCUM vel ORATE FRATRES, non perficit circulum, sed ante & post genuflectit, quia totaliter recedit à medio, & iterum ad medium redit, mediatque inter primam & 2dam genuflexionem sacra actio, salutatio scilicet populi: & habetur in Officio Parasceves. Idem fit, dum dicitur ITE MISSA EST. In benedictione populo danda, dicto OMNIPOTENS DEUS, genuflectit, & à medio recedens benedicit, non perficit circulum, nec redit ad medium, sed in eodem latere, ita ut tergum non vertat Sacramento, mox conversus dicit DOMINUS VOBISCUM, non signat altare sed tantum se ipsum, si legat ex libro, illum signat. Evangelium S. Joannis legitur more solito, & ad ET VERBUM CARO FACTUM EST, flectit versus cornu Evangelii, nulla etenim in Officio Feriæ V. in Cœna Domini fit exceptio ab hac Rubrica Part. 2. tit. 12. n. 1. *Cum dicit ET VERBUM CARO FACTUM EST, genuflectit versus cornu Evangelij.*

7. Si post Missam reponendum sit Sacramentum aut danda benedictio: Sacerdos finito Evangelio reversus ad medium genuflectit, ibique in medio stans imponit incensum absque benedictione; deinde descendit, & omnia facit, ut dictum est. Post ultimam incensationem

nem

nem manet in suppedaneo genuflexus, usque dum Diaconus Sacramentum reposuit, qui, deinde cum Sacerdote descendit, reliquis omnibus manentibus adhuc genuflexis, & cum venerint ante infimum altaris gradum ad altare conversi, genuflectunt utroque genu, ut aliis adhuc utroque genu flectentibus se accomodent, & absque humerorum inclinatione; si vero Sacramentum relinqueretur expositum, post humerorum inclinationem surgentes, revertuntur ad Sacristiam.

TITULUS VI.

De Missa et aliis in Sabbatho Sancto.

1. **H**ora competenti cooperiuntur altaria: convenit majus altare vestiti duplici pallio violaceo nimirum super album, ita ut circa finem Litaniarum cito removeri possit violaceum. Et dicuntur hora candelis altaris extinctis usque ad principium Missæ interim, dum parvæ horæ leguntur, excutitur ignis de lapide foris Ecclesiam, & ex eo accenduntur carbones id fit per Fratrem Dispensatorem, antequam Officiator cum Ministris accedat.

2. *Dicta* grana Officiat. cū Ministr. (in par. viol. absq; manip.) & Clero proces. vadit ad ben. ignem: præced. 3 Acol. unº defert pelviculã cum 5 granis incensi, alter thurib. sine igne: 3tiº aquã bened. (qui in reditu vadit propè Diac. cum candela de igne bened. accensa) seq. Subdiac. cum †: hanc Clerus, post hunc Officiator cum Diacono à sinistris qui accedens ante portam Ecclesie, si commodè potest, vel in ipso aditu Ecclesie benedicit novum ignem, antiquo prius per totam Ecclesiam extincto, dicit DOMINUS VOBISCUM, &c. ut in Missali præscribitur.

3. Deinde benedicit quinque grana incensi ponenda in cereo dicens absolute, sine prævio OREMUS: hanc orationem VENIAT QUÆSUMUS: dum benedicit grana incensi Acolythus assumens de carbonibus benedictis ponit in thuribulo, & finita oratione prædicta Sacerdos de navicula à Diacono de more & cum osculis ministrato cochleari ponit incensum in thuribulo benedicens